

Teljes jogot az életnek!

Egy új spanyol törvény ugyanúgy biztosítja az élethez való jogot a még meg nem született gyermeknek is, mint bármelyik felnőtt polgárnak. **3. oldal**

Az apokrif könyvek

Sok irat igényelte magának a Szentírásnak kijáró tekintélyt és tiszteletet, de ami nem hordoz Kijelentést, annak nincs helye a Bibliában. **4. oldal**

Közös bibliaolvasás a családban

Régi és szép református hagyomány, hogy a család együtt elolvas egy bibliai igerészt. Az élet istentisztelete a hétköznapiakon, a családban is folytatódik. **5. oldal**

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA • 2014. ÁPRILIS XXV. ÉVFOLYAM 7. SZÁM

ÚJ TEREMTETT ÁLLAT,

MELLYNEK ÁBRÁZATJÁBAN

M I D Ő N

A' NAGY-VÁRADI REFORMÁTA

Vallás' szabados gyakorlás iránt ki-
mes Parantfolatjának ereje szerént, MDC
Eszteendőnek első napján, régi árvaságán
le-vekeztvén, az Isteni tiszteletnek f
EGY VALÓSÁGOS

ÚJ ÓRÓMESZTE

S Z E N T E L T V Ó L

A' KERESZTYÉN EMBEK I

Első Tanításban le-festve elő-adta,

KERESZTESI JÓSEF,

ezen Ekklesiának hivatal szerént való L: Tanítója.

MIT TÉSZEN A KRISZTUSBAN LENNI?

„Először azért a Krisztusban lenni röviden csak annyit tészzen: mint az Ő igaz Tanítványának, igaz Követőjének, az Ekklesiának igaz tagjának lenni, a Krisztusban igazán hinni, egy szóval: jó Keresztyénnek lenni. Hogy pedig ezen szólásnak formáját és értelmét felvethessük, melly szerint mondatik, *hogy mi a Krisztusban vagyunk*: jegyezzük meg, hogy szinte olly' értelemben mondatik, hogy *a Krisztus mi bennünk vagyunk*, mert ezen kettőt az Írás mindenkor összeköti, mint maga szól az Idvezítő: *A ki eszi az én Testemet és issza az én Véremet, az én bennem lakozik és én is abban*. Nem lehet hát jobban felvenni

miképpen vagyunk mi a Krisztusban, mintha meggondoljuk, miképpen vagyunk a Krisztus mi Bennünk. Melynek meggondolásában a Krisztusra nézve három dolgot kell megkülönböztetni: a Krisztus vagyunk Velünk, Érettünk, Bennünk. (...) Ezek szerint immár az Emberekre nézve is három dolgot kell megkülönböztetni: hogy ők vagynak a Krisztussal, a Krisztusért, a Krisztusban. A Krisztussal lehet valaki e földön jártában, a Krisztusért lehet valaki az Ő Tudományát valván, a Krisztusban vagyunk pedig valaki az igaz és termékeny Hit által.” (Keresztesi József, Nagyvárad, 1784)

MINDENT ISTENTŐL KAPTÁL

„...Bizony Tőled van mindez, és csak azt adtuk neked, amit kezedből kaptunk.” (1Krn 29,14)

Sokan panaszkodnak, hogy válság van, nyomorúság és szegénység van, miközben azt látom, hogy mennyi fölösleges dolgot megvesz magának az ember, vagy mennyi olyan dologért küzd, amire valójában semmi szüksége nincs. Egyre többen betegszenek meg az igény kielégítése utáni hajszában, s ha eredmény nincs, természetesen Istent hibáztatják.

Lehet azonban másként is élni. Isten ma is meg tudja újítani életünket, hogy elmondhassuk, amit Dávid: „csak azt adtuk neked, amit kezedből kaptunk”.

Bárcsak rájössz, hogy te is mindent Istentől kaptál. Lehet, hogy eszköz volt a két kezed, az erőd, a munkád, az értelméd, a fáradozásod, de a gyümölcsöt mégis Istentől kaptad. Csak az tudja ezt igazán, aki vesztette már el erejét: mozdította volna kezét-lábát, de nem volt képes. Ilyenkor jó felismerni, hogy minden eröm és képességem, amikkel gazdagsághoz vagy javakhoz jutok, végül is mind Istentől van.

Egy magyarországi lelkipásztor mesélte, hogy találkozott egy idős, szerény körülmények között élő nénivel, aki rendszeresen főzött egy szomszédban lévő többgyermekes család számára is, csak úgy segítségképpen, szeretetből. A néni azzal magyarázta tettét, hogy amiye van, azt Isten nem mind neki szánta, csak nála tette le, hogy továbbadhassa. Ez az igazi jézusi lelkület!

Ismerd fel, mennyi mindent kaptál az Úrtól! És ismerd fel, hogy nemcsak a magad, de a körülötted élők számára is kaptad. Ha megtanulsz visszaadni abból, amit amúgy is kaptál, Isten gazdag áldását fogja adni életedre, amit Pál így fogalmaz meg a 2Kor 9,8-ban: „Az Istennek pedig van hatalma arra, hogy minden kegyelmét kiáraszsa rátok, hogy mindenkor, mindenütt minden szükségessel rendelkeztek, és bőségben éljetez minden jó cselekedetre.” Bízz ebben a hatalomban!

NAGY RÓBERT

A NAGYVÁRADI EGYKORI VÁRMEGYEHÁZ TÉREN ÁLLÓ TISZA-KÚRIA

... ÉN, KERESZTESI JÓZSEF PRÉDIKÁLTAM EX 2KOR. 5:17

„Aki a Krisztusban vagy, új teremtett állat légy, a régiek elmúltanak, íme mindenké megújultatok.”

A református igehirdetés 123 év után, 1784. január 1-jén szólalhatott meg hivatalosan is a Türelmi Rendelet bevezetésének köszönhetően. Több százan gyülekeztek Nagyváradon a Vármegye terén, hogy a Tisza-kúria udvarán meghallgassák Keresztesi József prédikációját. Nem csalódtak az akkori hallgatók sem, de mi, késői olvasók sem. Lehet, Keresztesi József kevesebbet tudott az igehirdetés mára magas szintre fejlesztett tudományos követelményeiről, ennek ellenére minden alapelvnek megfelelő. Az alapige kiválasztása nem csak új évre, hanem az új korszak megkezdésére egyaránt alkalmas.

A beszéd igeszerűségét mi sem bizonyítja legékebben, mint az, amikor a 2Kor 5,17 alapján a megújuló embert is elénk állítja.

A LEGNAGYOBB CSALÁD

„Jézus pedig mondá: Ki az én anyám vagy kik az én testvéreim? Azután elnézvén köröskörül a körülötte ülőkön, monda: Ímé az én anyám és az én testvéreim. Mert aki az Isten akaratát cselekszi, az az én fitestvérem és nőtestvérem és az én anyám.” (Mk 3,34-35)

Az, hogy valakihez a vér köt, hatalmas dolog! A családi kötelékek életünk legmeghatározóbb kapcsolatai, a legmélyebbek, a legtartósabbak, még a temetőknél fekvőkhöz is köt egy láthatatlan szál, már a meg nem születettekkel is gondolunk.

Ez az íge látszólag arról beszél, hogy nem fontos a család..., pedig éppen azért áll előt-

A törökvilág után elkezdődő idő az árvaság gyászából megvigasztalt új teremtményt követel. Másodrangú alattvalóként sem szabad Krisztus megújító akaratától eltántorodni.

Az igehirdető életből kölcsönzött tapasztalatokkal mélyíti el a bibliai üzenetet. Az elszalasztott idő pótolhatatlan, akár a megszentelődés folyamatának a késleltetése is lehet az ilyen viselkedés. Az életet kergető halál képe egyenesen a változást sürgető motívum is lehet az elodáztatlan megtérés jegyében. Isten igéjének alkalmazását külön fejezetben rögzíti. Célja, hogy „nálunk maradásra jövődjő új öröm” ideje érkezzen.

Keresztesi József prédikációja a gyülekezeti mélyen érinthette. Ennyire őszintén kimondott kordiagnózis, valamint gyógyulásra vezető igaz beszéd tiltva volt. Most eljött az idő, és innen már nem lehet másképpen szólni. A múltban jelentkező időszerűség így lesz a mának szóló parancs.

CSÜRY ISTVÁN

tünk, mert nagyon is fontos! Jézus korában – de keleten még ma is – a legfontosabb a család volt. A Megváltó éppen ezt a helyzetet akarja más megvilágításba helyezni. Nem lehet az Istennél senki, semmi fontosabb. Ma, az emberek sorrendjében a legelső helyen az ÉN áll.

Úgy gondolom, a helyes sorrend, Isten, család, haza... s csak azután jövök én. De a haza nem földrajzi, történelmi, politikai meghatározás, hanem Isten országa.

Jézus pedig éppen erről beszél: Isten országa is egy család: fivérek és nővérek, testvérek és anyák, azok, akik cselekszik Isten akaratát. Légy a testvérem!

JOBB DOMOKOS

TÖRTÉNELMI SZAVAZÁS A TERHESSÉGMEGSZAKÍTÁSRÓL

Megszavazta a spanyol parlament az abortusz-törvény reformját, amelyik most már állampolgári jogi védelmet biztosít a még meg nem született életnek is.

meg nem született gyermekek méltóságát és élethez való jogát is.

A megfogant és várandós nők jogainak védelmére irányuló átfogó törvény egyik legfontosabb kitétele, hogy visszaállítja a terhességmegszakításnak a bűntényként való besorolását, és az abortusz alkalmazását erkölcsi vagy hit szempontból elítélő orvosoknak biztosítja a jogot, hogy lelkiismereti alapon tartózkodhatnak annak elvégzésétől. Ugyanakkor a törvény enyhíti az abortusz feltételeit erőszak vagy az anya fizikai vagy pszichológiai egészségét veszélyeztető helyzetek esetében.

Fontos változtatás még, hogy most már nem elég csak egy szakvélemény a terhesség megszakításhoz, hanem az abortusz-klinikától független két orvosnak kell bizonyítania a terhességmegszakítás szükségességét az előre meghatározott feltételek mellett.

Humanitárius és keresztyén szervezetek a törvény kapcsán kiemelték: az új spanyol törvény reményt ad egy új kultúrára, amely egyenlő fontossággal értékeli minden emberi életet, elismerve minden gyermek, beleértve a még

A spanyol törvény megváltoztatása azt az üzenetet küldi az európai keresztyéneknek és életvédőknek, hogy érdemes az életért küzdeni, mert a halál kultúrája felé hajló jelenlegi irányvonal ellenére lehetséges a még meg nem született gyermekek ügyének előmozdítása.

A törvényt kiharcoló Dignitatis Humanae Intézet célja az emberi méltóság védelmezése arra az igazságra alapozva, hogy az ember Isten képére és hasonlatosságára lett teremtve, tehát veleszületett méltósággal rendelkezik. Az intézet hatékonyan támogatja a közéletben és a politikában részt vevő keresztyéneket – tájékoztat a Magyar Kurír.

HÉTFŐTŐL VASÁRNAPIG ZÁRVA

Ezzel a feltűnést keltő címmel rendeztek a Német Evangélikus Egyházban a lelkipásztori szolgálat múltját és jelenét bemutató konferenciát.

Már régen nem akar minden teológiát hallgató diák a tanulmányai után parókiára költözni. Németország majdnem 17 000 evangélikus parókiáján csak 14 000 lelkész és lelkész nő él. A következő években azonban nyugdíjazási hullám fog végigsöpörni Németország tartományi egyházaiban, és nincs meg az elégséges utánpótlás. Bár még az 1980-as évek közepén közel 12 000 teológushallgató volt, jelenleg ez a szám alig 2300 – számol be az evangelisch.de honlap.

A lelkipásztori életpálya egyedülállósága, hogy a hivatás és az élet szétválaszthatatlanul

összefonódik. Ma viszont már egyre kevesebb teológus akar lelkipásztori pályára lépni, aminek összetett okai vannak, és a jelenség gyökerét mind az egyházban, mind a megváltozott társadalmi körülményekben is kell keresni.

A klasszikus lelkészcsalád, amely hosszú időn át élt egy parókián, ma már a múlté. Egyre inkább eltűnik az a hagyományos szereposztás, amely szerint a férfi prédikál, a feleség pedig az orgonán játszik és a gyerek-istentiszteletet tartja.

Az is aggodalomra ad okot, hogy a válások száma rendkívül megnőtt. Talán annak a következménye ez, hogy sok parókián nem lehet szétválasztani a nyilvános és a magánéletet, a munkát és a szabadidőt egymástól. A parókián mindig ég a villany, és mindig csenget valaki, mert a gyülekezeti tagok elvárják, hogy a lelkész elérhető legyen. Ez olyan terhet jelent, amelyet nem minden házasság és család bír ki.

A lelkészek emellett manapság már nem csupán lelkigondozói, hanem inkább menedzserei a gyülekezetüknek. Építkezések, szerződések, gyülekezeti vezetőségi ülések, költségvetési tervek stb. – ezek mind olyan feladatok, amelyeknek elvégzésére nem képezik ki a lelkészeket. Mindezek együtt és hosszú távon megfáradáshoz, kiégéshez, magányossághoz vezetnek.

ELHAGYOTT NÉMETORSZÁGI LELKÉSZLAK

MILYEN LESZ AZ ÚJ BIBLIA?

Már a nyomdában van a revideált új fordítású Biblia legújabb kiadása, amelyet áprilisban mutatnak be a nagyközönségnek a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon.

Galsi Árpád, a Kálvin Kiadó igazgatója hangsúlyozza: „a most kiadott Szentírás, a revideált új fordítás (RÚF 2014) nem új bibliafordítás, hanem az 1975-ös új fordítás 1990-es változatának revíziója. Felértük az olvasói, gyülekezeti, vásárlói igényeket, értékeltük a Bibliával kapcsolatosan beérkezett megjegyzéseket, kritikákat és javaslatokat, megfogalmaztuk a saját tapasztalatainkat, és ebből kiindulva próbáltuk meg elkészíteni az új Bibliát. Ugyanazt a betűtípust használjuk, ugyanabban a két méretben lesznek elérhetőek a bibliák, mint eddig, mégis fris-

MÁR NEM CSAK FEKETEEN

sebb, kellemesebb és könnyebben olvasható Biblia kerül majd az olvasókhöz”.

A kiadó szándéka az, hogy jobb, pontosabb és érthetőbb szöveget tegyen közzé, mivel ennek a bibliakiadásnak is egyszerűen kell megfelelnie a könnyű érthetőségnek és az istentiszteleti használatnak.

A mostani bibliakiadásnál arra is törekedtek, hogy ne csak nyelvben, hanem formájában is minél többeknek elérhetővé tegyék Isten kijelentését, így fog megjelenni a tartósabb, szebb, igényesebb, változatos kiadások mellett egy jóval olcsóbb, kartonált Biblia is. Több mint tízféle bibliatípus kerül majd a boltokba: az olcsóbb kartonálton kívül többféle keménytáblás, vászonkötéses, illetve puhatáblás, varrott kiadás lesz kapható, illetve újra lesz bőrkötéses, arany metszéses Biblia is, a választék pedig hamarosan tovább fog bővülni. A revideált szöveg online és mobil eszközökön is hozzáférhető lesz. (A Reformátusok Lapja nyomán)

AZ APOKRIF KÖNYVEK

Az első magyar Bibliában, Károli Gáspár bibliafordításában az Ószövetség könyvei között szétszórva apokrifus iratok is szerepeltek.

NINCS ÖSSZHANGBAN A BIBLIÁVAL

Bibliafordítónk a könyvek témája szerint, vagy pedig a rokonszerzőséget szem előtt tartva igyekezett elhelyezni ezeket a könyveket. Így került például az Ezsdrás-Nehémiás könyvek után Ezsdrás harmadik és negyedik könyve.

Ebben az időben ugyanis a reformátori álláspont még nem kristályosodott ki ezeknek a könyveknek a helyét és értékét illetően, hiszen még Luther Márton német nyelvű bibliafordításában is szerepeltek az apokrif könyvek, igaz, hogy csak függelékként, és azzal a megjegyzéssel, hogy „bár nem azonos értékűek a szent iratokkal, azért hasznosak, és jók az olvasásra”.

Ezt az elvet követte Szenci Molnár Albert is, aki Hanau bibliafordításában (1608) elsőként választja el a héber kánonban szereplő, reformátorok által is Istentől ihletettnek elfogadott könyveket a „vallásos irodalomtól”, és az Ó- illetve Újszövetség között, külön csoportban helyezte el őket.

I. Rákóczi György erdélyi fejedelem utasítására Köleséri Sámuel váradi prédikátor kezdte el a Károli-féle bibliafordítás következő átdolgozását, amelynek nyomtatását 1657-ben kezdték el Nagyváradon, de a város 1660-as török ostroma miatt Kolozsvárott fejezték be a következő évben. Ebben a kiadásban már nem találjuk az apokrif iratokat!

Az apokrifusok kérdését végérvényesen a II. Helvét Hitvallás elterjedése zárja le, amikor Augustinus egyházatya idézve kimondja, hogy „a Királyok Könyveiben is fel vannak sorolva egyes próféták nevei és könyvei, de hozzáteszi, hogy ezek nincsenek benne a kánonban, és az abban levők elégségesek a kegyes életre.”

TOKÁR SÁNDOR

LEGFONTOSABB HITVALLÁSI IRATUNK: A BIBLIA

A Biblia görög eredetű szó, jelentése: könyvek. 2 fő része van: Ószövetség, mely 39 könyvből áll, és Újszövetség, mely 27 könyvet tartalmaz. A legrövidebb ószövetségi könyv az Abdiás prófétáé, az Újszövetség legrövidebb könyve pedig János 2. levele.

A Biblia Isten szava, Isten Igéje. Tekintélyét az ihletettsége adja. Kétféle ihletettségről beszélünk: verbális és organikus inspirációról.

A verbális inspirációt vallók szerint a szentírók Isten szó szerinti diktátumát írták le. Az organikus inspiráció szerint (és ez a reformátori álláspont) a szentírók a kapott kijelentést pontosan és hitelesen megőrizve, a maguk emberi kifejező képességével fogalmazták meg és írták le.

A Szentírás elsődleges szerzője maga Isten, míg a szentírók csak másodlagos szerzők. Az írott Ige lényegéhez hozzátartozik, hogy minden kor emberéhez egyformán szól. A Szentlélek munkájának köszönhetően válik mindig érvényessé és aktuálissá az Ige üzenete.

A KÁNON ÉS AZ ÓSZÖVETSÉG

A Biblia 2 nagy részének, az Ószövetségnek és az Újszövetségnek elfogadott könyvei jelentik a Kánon. A kánon görög eredetű szó, jelent mérésre használt nádpálcát, de mérőszinórt is. Átvitt értelemben vett jelentése mérték vagy szabály, és ennek latin nyelvű megfelelője: a norma.

Az ószövetségi Kánon kialakulását a hagyomány Ezsdrás nevéhez kapcsolja, aki a babiloni

fogság után „emlékezetből lediktálta a fogság idején elpusztult szent iratokat, sőt még ki is egészítette azokat.” Valójában a Kánon kialakulása egy hosszú folyamat eredménye!

Ezsdrás korában a Tóra (Mózes öt könyve) vált kanonikussá. Majd a Kr. e. 200-as években kanonizálódtak a prófétai könyvek. Kr. e. 164-ben váltak végleg elfogadottakká a költői könyvek és bölcsességirodalom könyvei. Az Ószövetség lezárása Kr. u. 100-ban, a jamniai zsinat által történt meg.

A diaszpórában (szétszórtságban, főleg Alexandriában) élő zsidóság görög nyelven beszélt, az ő számukra készült el az Ószövetség görög nyelvű fordítása, a Septuaginta. Ebbe több olyan iratot is felvettek, ami az eredeti héber kánonba nem tartozott bele. Ezek az Apokrifus iratok. Ugyanakkor az ott szereplő szentírási könyvek más sorrendet kaptak. Ezt a sorrendet vette át a Bibliát latin nyelvre fordító Hieronimus is. A reformáció korában ezt a sorrendet követték, és az apokrifus iratokat is tartalmazták a nemzeti nyelvre lefordított Bibliák is, mint a Luther német nyelvre fordított Bibliája, vagy Károli Gáspár magyar nyelvre fordított és 1590-ben megjelentetett Bibliája.

A Biblia az egyetlen olyan szent irat az emberiség történetében, ami több mint kétezer éven át formálódott, mégis egységes, harmonikus egészet alkot, és amit sok ezer évvel ezelőtt is és mai is egységes üzenetként mutat meg az egymást váltó nemzedékeknek Isten Lelke! *(Elhangzott a Nagyvárad-Rogériusi presbiterképzésen. Folytatása következik.)*

KEREKES JÓZSEF

DÓZSA GYÖRGY LÁZADÁSA

1513-ban X. Leó pápa kereszties háborút tervezett a török visszaszorítására. A nagyszabású megelőző hadjáratba Norvégiától Havasalföldig minden útba eső országot szeretett volna bevonni. Másképpen alakult.

ISTEN NEVÉBEN INDULT

A pápa Bakócz Tamás erdődi származású bíborost és szentszéki követet bízta meg a sereg összegyűjtésével. Bakócz, akivel mellesleg sokáig mint lehetséges pápával is számoltak, a nemesek tiltakozása ellenére 1514. április 9-én kihirdette a pápai búcsút, és Dózsa György dálnoki székely hadnagyra bízta a csapatok vezetését.

A keresztiesekhez a fekete sereg megmaradt zsoldosai, szökött jobbágyok, munka nélküli marhahajcsárok, elbocsátott katonák, de még kisnemesek is csatlakoztak. A gyülekező katonák ellátásának szervezetlensége miatt a szabadságra és vagyonra áhítozó 40 ezer főse

duzzadt hadinép (melynek fele még csak nem is volt magyar!) megfelelő intézkedések híján zavargásba és a nemesi udvarházak kifosztásába kezdett.

A kezdeti sikeres fosztogatásokat követően (Apátfalva, Nagylak) Dózsa a korábbi sérelmek megtorlásaként nemeseket végeztetett ki. Ekkor II. Ulászló király az ország vezetőivel tartott budai tanácskozást követően cselekvésre szánta el magát. Szapolyai János (később Erdély első fejedelme) a nemesek hűszere se regével Temesvár mellett megtámadta és legyőzte a szervezetlen felkelőket, és leverte a lázadást. A nemesek Dózsa féktelenkedésére kegyetlen kivégzéssel válaszoltak (izzó vastrónon megégették), illetve szigorú és véres korlátozókat hoztak (pl. jobbágyok földhöz kötése vagy fegyverviselés tiltása csonkítás terhe mellett), melyek tovább rontották az ország katonai erejét.

A török visszaszorítására tett kísérlet tehát a lehető legrosszabb eredménnyel zárult, és alig néhány évvel a mohácsi vész előtt veszélyesen meggyengült az ország.

KÖZÖS IGEOLVASÁS A CSALÁDBAN

A család minden tagja „vallásos”. Járnak templomba, vallásórára, bibliáórára, kórusra..., de otthon nem igazán beszélnek Istenről. Vajon miért?

VAN KÖZÉPPONTJA A CSALÁDNAK?

Talán mert ez magánügy? Vagy mert olyan kínos Istenről beszélgetni? Mert kicsit szégyellem Istenrel kapcsolatos gondolataimat? Netán olyan „szektás”, ha Istenrel kapcsolatos érzéseimet szerettem elé tárom?

Tapasztalatom szerint akkor kezd igazán élővé válni a hitem, az Istenrel és a család tagjaival való kapcsolatomban is, amikor nem túlzásokba esve és nem képmutatóan, de szívből jövő szókimondással és természetességgel tudok Istenről beszélgetni az enyéimmel is. Meghitt és

biztonságot nyújtó egy családban a központban levő Ige.

Út egymás felé is, melynek során együtt kereshetünk megoldást egyéni és közös gondjainkra egyaránt. De ez nem történik meg csak úgy a semmiből. Ehhez szükség van elhatározásra, kezdeményezésre, türelemre, kitartásra és imára. Jó, ha megszokássá és napi „kenyerünké” válik a közös bibliolvasás.

Talán kezdetben lesznek nehézségek: egyeztetési gondok (mindenki jelen lehessen), egy-egy családtag ellenállása („nincs rá időm; már nem divatos; értelmetlen”), valamiért egyszerűen kifulladás a próbálkozás. Ne adjuk fel! Próbáljuk az Ige aktualitását megtalálni saját élethelyzeteinkben. Többféle módja lehet a családi körben történő igeolvasásnak.

A legtöbb családban alkalmazható, ha közösen választunk egy igei útmutatót. A család minden tagja reggelként olvassa az azt napról napra, és este, mondjuk a vacsoránál, arról is beszélgethetünk, hogyan viszonyult a napunk a reggel olvasott Igéhez. Milyen érzéseink vannak az Igével és a napi eseményekkel kapcsolatban, illetve mit tanultunk aznap? Nem szabad erőltetnünk, hogy rögtön az elején mindenki fesztelenül beszéljen ezekről a nagyon is személyes érzésekről! De őszinte alázattal lehetünk kezdeményező, szeretettel türelmes és követendő példák ebben a sok áldást hordozó tevékenységben.

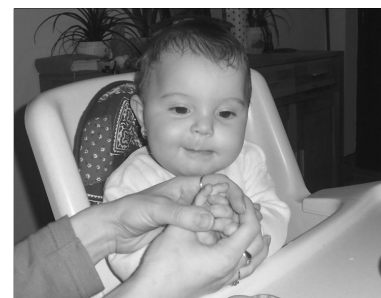
GHITEA-SZABÓ JÓZSEF-LEVENTE

AZ IMÁDKOZÁS MINT ÉLETFORMA

Az ima vallásos fogalom, és a legáltalánosabb jelentésben az egyénnek vagy közösségnek az Istennel való kapcsolatát jelenti.

Az ima történhet szóban, gondolatban, énekkel, táncsal, de régi kultúrákban akár mozdulattal, gesztussal is. Dávid király sokat emlegetett táncra sem mulatás, hanem az imádkozás egy formája volt!

Vannak kötött szövegű és szabadon elmondott imák. Elkülöníthetőek egyes hitvilágok, vallások híveire jellemző formai jegyek, de ezek a jellemzők egyrészt az adott valláson belül sem kizárólagosak, felbukkanhatnak más vallásokban is. Például egyes természeti népek táncsal viszik könyörgésüket a Fennvaló elé, de a tánc megjelenik a judaizmusban,

ÚGY FOGOM NEVELNI VAGY NEVELTETNI...

az iszlámban, sőt a középkori kereszténységben is. Nem létezett vallás ima nélkül.

Az ima eredetileg az ember egyéni, saját cselekedete, az önkifejezésnek egyik formája, de a közösségi létből adódóan felmerült az igény a közösen megélt ima iránt is. Az ima tartalmával kapcsolatban elmondhatjuk, hogy ez attól függ, milyen szándék vezeti az imádkozót. A hagyományos keresztény felosztás szerint az ima lehet dicsőítés, hálaadás, kérés vagy engesztelés. De igazából az imák végtelen gazdagságáról és változatosságáról kell beszélünk.

A családi közösségben elmondott ima valami olyan, mint amikor a gyermekek édesatyjuk köré ülnek, és mindent őszintén megbeszélnek. Valami olyan alkalom, melyből nyugalom, bocsánat és megerősítés árad. A rendszeres imádkozás olyan, amibe „beletisztul az ember lelke”. Ne szégyelljünk a családban, sőt merjünk egymás előtt imádkozni! Ez által javulhat, kifejezőbb, szorosabb, meghittebb lehet egymással szembeni kapcsolatunk. Valami megmagyarázhatatlan, de a kívülállók által is nagyon érezhető békesség fogja áthatni családi életünk hétköznapjait is!

G. SZABÓ

IGEOLVASÁS ÉS IMÁDKOZÁS A 21. SZÁZADBAN

Kimegy-e a naponkénti igeolvasás és imádkozás a gyakorlatból? Úgy tűnik, hogy igen, de legalábbis egyre kevesebben élnek vele.

Jézus Krisztus is feltette a kérdést, hogy amikor ismét visszajön, talál-e hitet a világon? Igeolvasás, ima és hit pedig szét nem választható, hiszen a hit csak cselekedve, megvallva és megélve létezik, elméleti hit nincs.

Hitvalló eleink sokat tanítottak az élet istentiszteletéről, mint a templomi istentiszteleten kívül, otthon, a hétköznapokban történő megszentelt életről. Egy hitvalló református élete nem korlátozódhat csak vasárnapra, hiszen mi másért keresné Isten vasárnap, ha nem azért, hogy hétköznap megélje mindazt, amit Istentől üzenetként, szolgálatként és tanításként kapott?

A naponkénti igeolvasás – legyen az bármilyen formában – és az ima nem csak gondolatok sora. Az Ige és az imádság megszentelt helyet hoz létre ott, ahol azt gyakorolják: az asztal körül, a gyermekek esti elalvásánál vagy a munkába való induláskor. Az Istennel való találkozás ritmust, rendet és ezért erőt ad annak, aki először Felé fordul, mielőtt napi teendő felé fordulna.

Imádkozhat-e, aki nem hisz? Lehet-e csak szokásból, vagy szülői kérésre, esetleg a háztársai békesség kedvéért imádkozni? Lehet. Mindenesetre a semminél több! Aki ugyanis imádkozik, ha hisz, ha nem, egy dolgot máris megtanult: egy pillanatra elfordulni önmagától.

VISKY ISTVÁN

CSELEKVŐ SZERETET

Minden hónapban egyszer a resicabányai ifisek filmnézésre gyűlnek össze a református parókián, ami éjszakába nyúló beszélgetéssel folytatódik.

Általában román vagy angol feliratú, de magyar szinkronos filmeket néznek meg, ez által is a gyengén vagy egyáltalán nem beszélő református fiataljaink tanulhatják a magyar nyelvet. Jó közösségformáló hatása van annak, hogy egész este együtt lehetnek, közösen készítik el a vacsorájukat, majd amikor álmosak lesznek, a parókia manzárdján a vendégszobákban alusznak, s másnap együtt kezdik a szombatot.

BETEGÁGYNÁL A RESICABÁNYAI FIATALOK

A legutóbbi alkalom során többek között a Negyedik emelet című spanyol drámát nézték meg, amelynek a cselekménye egy kórház onkológiáján játszódik, és kamasz fiatalok küzdelmeit, reményeit mutatja be.

Ekkor született meg a fiatalokban az a vágy, hogy milyen jó volna, ha ők is elmennének a helyi kórházba, és ilyen nehéz helyzetben levő betegeket látogatnának meg. Számukra ez volt az első ilyen jellegű szolgálat, ezért indulás előtt szükséges volt egy felkészítő bibliórát tartani, ami a küldetésstudatról szól.

Az elhatározást tett követte, és íf után a csapat egy része a lelkipásztorral karöltve megkeresték az onkológián levőket. A lelkész arra buzdította a fiatalokat, hogy a közös bibliaolvasás és imádság után bátran menjenek oda az ágyakhoz, beszélgessenek el a betegekkel, és lelkesítsék őket.

Két teremben látogatták meg Krisztust. Igen, Őt. Hiszen nemcsak küldte a fiatalokat, de a kórházi ágyakban a betegekben Krisztus maga várta őket.

A fiatalok megtapasztalták azt a bibliai igazságot, hogy: „Aki mást felüdit, maga is felüdülni fog.” A cselekvő szeretet közös fényképkészítéssel lett megörökítve, mely fényképből mindegyik beteg kapott, miután a fiatalok két nap múlva újra meglátogatták őket, még nagyobb örömet okozva ezzel nekik.

MEGYASSZAI BIRÓ ATTILA

TANÍTVÁNY-PRESBITEREK TÖVISHÁTON

Minden évben megszerveztük egyházmegyénkben a szokásos tavaszi és őszi presbiteri (ill. gondnoki) találkozót. Ilyenkor azonban csak képviseleti alapon jelent meg egy-egy gyülekezet presbitériuma.

Már régen megfogalmazódott az az igény, hogy nagyobb merítéssel dolgozzunk: az egész presbitériummal jó lenne találkozni. Nem ritkán, hanem rendszeresen, szervezett formában, ahol a tanítás – azaz a képzés – rendszeres és egy jól körülhatárolt terv szerint folyik.

Ezt szem előtt tartva hívtuk meg egyházmegyénkbe egy nagy, közös presbitertalálkozóra Judák Endrét, a Magyarországi Presbiterképző Bizottság elnökét. A találkozót 2009. december 13-án került megrendezésre Magyarországon, ahol az előadó a magyarországi presbiterképzésről beszélt, bemutatva egy képzés lefolyását illetve a képzéshez használt – lelkipásztorok, tanárok által megírt – anyagot is, de emellett rögtön javasolt egy képzési tervet is, amit a tövisháti körzet felkarolt, és nyolc gyülekezet társulva elindította, megszervezte a képzést. Ezek a gyülekezetek: Szilágypanit, Magyarorszló, Diósd, Szilágykerked, Kusaly, Szilágyballa, Mocsolya és Szilágysámszon.

Úgy határoztunk, hogy havonta egyszer találkozunk, sorban minden gyülekezetben, előre leszögezve, hogy a közösségen és a tanításon legyen a hangsúly, ezért egy-két szület kalácson és vizen kívül mást nem fogadunk el!

Jelenleg már a harmadik előadásorozatot kezdtük el Tövisháton. Miután az első, átvett tervet befejeztük, magunk dolgoztunk ki egyet: *A hívő élet fordulópontjai (A Heidelbergi Káté 65. kérdés-felelete alapján)* címmel. Ebben szó volt az evangélium hirdetéséről, az élet istentiszteletéről, eskü- és fogadalomtételéről, sákramentumokról és a házasságról. Összesen hét előadást tartottunk így. Az előadásokat a körzet lelkipásztorai tartották, gyakran power point-os bemutatóval színesítve a hallottakat. A szervezést, felkérést ketten végezzük: Sándor

A SZILÁGYSÁMSZONI REFORMÁTUS TEMPLOM

András magyargoroszlói lelkipásztor és Szász Bálint Róbert szilágysámszoni lelkipásztor.

Az alkalom igeolvasással és imával, énekekkel kezdődik. Ezután következik az előadás – ami legtöbb negyvenöt perc lehet! Úgy tapasztaltuk, hogy jó az, ha vetítéssel (akár power point-tal) színesíteni tudjuk az előadást, amit beszélgetés követ. Azt tapasztaltuk, hogy még egy termen belül is jobb, ha csoportokra oszlunk, és így folyik a megbeszélés. Sokkal közvetlenebb, bátrabban szólalnak meg a presbiter testvérek. A csoportok kialakításánál figyelünk arra, hogy minden gyülekezetből kerüljenek presbiterek egy-egy csoportba. A csoportbeszélgetések moderátora egy-egy lelkipásztor, aki a beszélgetés befejezése után röviden összefoglalja a csoportjában elhangzottakat – most már ez egész közösség előtt.

Jézus Krisztus akkor – kétezer évvel ezelőtt – tanítványokat hívott el. Ez az elnevezés magában hordja a feladatot is. Ma sem lehet tanítvánnyá tenni másokat úgy, hogy magam nem tanulok az egyetlen, igaz, jó Mestertől (vagy éppen ennek hiánya a sikertelenségünk oka?).

SZÁSZ BÁLINT RÓBERT

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Szilágysomlyói Református Egyházmegyébe kebelezett, 210 lelket számláló LECSMÉRI Református Egyházközség Presbitériuma pályázatot hirdet a megüresedett lelkészi állásra.

Lélekszám: 210. Temploma: felújított állapotban. Lelkeszi lakás: 3 szoba, konyha+ebédlő, fürdőszoba (mindez központi fűtéssel ellátva). Rendelkezésre áll még pince, garázs és 60 ár kert. Gyülekezeti terem és gyülekezeti konyha felújított állapotban. Iskola: I-IV. osztályos iskola helyben; I-VIII. osztályos iskola Berettyószéplakon (3 km); közeppiskola: Margittán (20 km) vagy Szilágy-

somlyón (25 km). Lelkeszi javadalmazás: besorolás szerint.

A lelkészi állásra minden lelkipásztor jelentkezhet, aki az első és második lelkészképesítő vizsgával, valamint felszentelési igazolással rendelkezik, továbbá nincsen fegyelmi eljárás alatt.

Jelentkezni lehet: 2014. április 10-ig a Szilágysomlyói Református Egyházmegye Esperesi Hivatalánál. Postacím: Szőnyi Levente, 457332, Lompirt nr. 241., Jud. Sálaj. Telefon: 0260-656-145 vagy 0744-626-722.

SZŐNYI LEVENTE
esperes

SZÉKELY CSABA
főgondnok

ANNÁCSKA TÖRTÉNETEI – AZ ISKOLAI VEREKEDÉS

Hideg, esős áprilisi nap volt. A tanító néni fáradtan és idegesen érkezett az iskolába, és ez nem sokára az egész osztályra ráragadt. A második szünetben már az egész iskola hangos volt a veszekedéstől. Ráadásul a tanító néni észrevette, hogy senki sem tanulta meg rendszeresen a környezetismeret leckét, így rögtönzést íratott. A hangulat tovább romlott. Az osztály nagy része keserűen nézte az üres lapot, nehezen íródtak a szavak, mert a tudás gyenge volt.

Óra végén összeszedték a lapokat, és szünetben a tanító néni ki is javította. Egyetlen tízes volt, a Pistié. Mindenki elcsodálkozott, hiszen Pisti, az osztály mókamestere, ritkán kapott tízest. Minden jegy bekerült a naplóba, mert a tanító néni azt mondta, hiába volt ez egy nagyon nehéz lecke, ha egy valaki meg tudta tanulni, más is megtanulhatta volna.

Délben kicsengettek, és az osztály készült hazamenni. Annácska felvette a kabátját, a lányok már mind készen voltak, amikor elcsattant az első pofon. Pillanatok alatt a fiúk egymás hegyén-hátán verekedtek, de senki nem tudta, hogyan kezdődött.

Olyan hangos kiabálás kísérte a verekedést, hogy az igazgató bácsi, aki éppen akkor ment el az osztály előtt, belépett, hogy megnézzze, mi történt.

– Mi folyik itt, gyerekek?!

– Mi sem tudjuk! – felelték megszeppenve a lányok.

Az egyik fiú észrevette, hogy az igazgató bent van. – Fiúk, itt az ige! – kiáltotta el magát, és hirtelen csend lett.

A fiúk hirtelen felálltak, legalul Pisti volt, és lassan kiderült a verekedés oka. Valaki meglátta, hogy Pisti rögtönzésírás közben elővette a füzetet, és úgy gondolta, hogy biztosan másolt.

Pisti mindent tagadott. Csongor pedig állította, hogy ő látta, hogy Pisti másolt. Így csattant el az első pofon. A többiek nem tudták, kit kell ütni, csak vonzotta őket a verekedés.

Mivel a tanító néni nem látta Pistit másolni, az igazgató nem csinált ügyet belőle, meg-

BULYÁKI KITTY RAJZA

dorgálta a fiúkat, és kiment. De a gyerekek nem érték be ennyivel. Ki akarták deríteni az igazságot. Csongor állított, Pisti tagadott, s az osztály kettészakadt. Egy része Pistit, másik része Csongort pártolta.

Annácska Pistit pártolta. De hogy biztos legyen a dolgában, elkérte Pisti rögtönzését és a füzetét. Amikor kinyitotta a füzetet, ő is meglepődött. Pisti füzetéből hiányzott az utolsó lecke. Ki volt tépve a lap. Pisti nem másolt. Kitépte a lapot a füzetből, és azt adta be! Nem csoda, hogy tízest kapott.

Pisti leforrázva állt az osztály közepén. Annácska dorgálta: nem elég, hogy csalt, még verekedett is. Ez pedig nem volt jellemző Pistire.

– De egyszer én is tízest akartam kapni! – mondta.

– De nem így, Pisti! – szóltak a többiek.

Pisti sértődötten ment haza, egyedül. Nem várta meg Annácskát, mint máskor. Mindenki haragudott rá. Ő pedig azért sértődött meg, mert Annácska nem állt a pártjára.

Annácska is erősen gondolkodóba esett. Látta, hogy Pisti megharagudott, amiért leleplezte a csínytevését. De hát az egész osztály szenvedett miatta. Mit tehetett volna?

Te mit tettél volna a helyében?

KURTA-TÓTOS BEÁTA

POCAHONTAS

TUPTAD-E, HOGY:

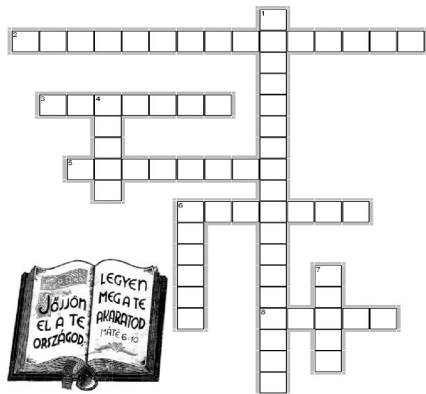
- Pocahontas nem egy mesefigura, hanem egy indián lány, akinek a valódi neve Matoaka, a powhatan törzsfőnök leánya;
- 400 éve, 1614. április 5-én ment férjhez egy angol gyarmatosítóhoz, John Rolfe-hoz;
- a Pocahontas becenevet még gyerekkorában kapta, azt jelenti: „kis huncut”;
- Pocahontas rabságban szeret bele későbbi férjébe;
- 1613-ban Samuel Argall ejti túsul Pocahontast az 1610-től zajló háborúban, mely az indiánok és az angol gyarmatosítók között dúlt;
- a fogságban megtanult angolul, és felvette a keresztény hitet, a keresztségben a Rebecca nevet kapta;
- mire a powhatan főnök beleegyezett, hogy teljesítse az angolok békefeltételeit, leánya feleszeretett John Rolfeba;

POCAHONTAS EGY RAJZFILMBEN

- a virginiai Jamestownban ment férjhez a nálánál tíz évvel idősebb férfihoz;
- a világhírű virginiai dohánytermesztés megalapozója az esküvő után a birtokára vitte ifjú feleségét;
- a párnak 1 évvel később fiúgyermeke született: Thomas; Rebecca és a baba volt a biztosítéka az angolok és az indiánok közötti békének, és sikeres lépésnek könyvelhették el az észak-amerikai indiánok keresztyén hitre térítésében is;
- ő volt az első indián nő, aki Európába látogatott;
- a család egy időre Middlesexben telepedett le, 1617 márciusában azonban John Rolfe úgy döntött, visszatérnek az Újvilágba, de az induláskor fekete himlő fertőzte meg Pocahontast, aki a Temze partján, Gravesendben fejezte be életét;
- John Rolfe egyedül utazott vissza Amerikába, ahol felesége halála után kiújult az ellenségeskedés az indiánok és az európaiak között, 1622-ben az ültetvényes is életét veszítette a háborúban;
- Thomas Rolfe, Pocahontas fia is hazatért az Újvilágba, utódai között pedig olyan hírességeket találhatunk, mint Percival Lowell csillagász vagy Nancy Reagan.

REJTVÉNY – OLVASD A BIBLIÁT!

Ahhoz, hogy könnyebben megfejtsd a rejtvényt, olvasd el az Apostolok cselekedetei 16. részét. Jó fejtörést!

VÍZSZINTES

2. Akit Pál meggyógyított
3. Ezzel voltak megkötve a rabok kezei
5. Tanítvány, akit Pál apostol Listrában talál
6. Itt lakott a bíborás asszony
8. Ide ment Pál apostol

FÜGGŐLEGES

1. Ezt tette a börtönőr, miután hitre jutott
4. Bíborás asszony
6. Itt énekelt és imádkozott Pál és Silás
7. Akik megvesszőztették Pált

ÉVFORDULÓ

CHRISTIAN WOLFF (1679–1754)

260 éve, 1754. április 9-én hunyt el Christian Wolff német racionalista filozófus és tudós, a természeti teológia atyja. A *theologia naturalis* természeti kijelentése mellett a *theologia supranaturalis* természetfeletti kijelentését is vallotta. Míg a pietizmus a kegyesség oldaláról bírálta a dogmatizálódott ortodox kereszténységet, addig a racionalista teológia a felvilágosodás oldaláról bírálta, mintegy ésszerűsítve a pietizmust, és hozzájárulva a protestáns teológia fejlődéséhez.

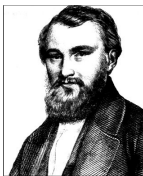
GERHARD TERSTEEGEN (1697–1769)

245 éve, 1769. április 3-án hunyt el Gerhard Tersteegen (Gerrit ter Steegen) német pietista misztikus. Nélkülözhetetlen kézművesként is segített a rászorulókon, Bibliát és teológiát olvasott, böjtölt, a munkaszünetekben is imádkozott. Népszerű hitméllyítő előadásai, himnuszai és imádságai Istennel való személyes kapcsolatáról tesznek biztosságot. A Magyar Ref. Énekeskönyvben szereplő *Itt van Isten közöttünk...* és a *Testvérek, menjünk bátran* kezdetű énekek szövegeinek szerzője.

ERDÉLYI JÁNOS (1814–1868)

200 éve, 1814. április 1-én született Erdélyi János költő, lapszerkesztő, néprajzkutató, irodalomkritikus, filozófus, akadémiai tanár, a Kisfaludy Társaság tagja. 1851-től haláláig a sárospataki református kollégium tanára, korábban diákja is. Népköltési gyűjtése keretében jelent meg: *Népdalok és mondák 1-3.* (1846–48); *Magyar közmondások könyve* (1851); *Magyar népmesék* (1855); *Válogatott magyar népdalok* (1857); *A nép költészete. Népdalok, népmesék és népmondások* (1869).

KERESZTYÉNSÉG ÉS EGYENRUHA

Hogyan egyeztethető össze a rend és a törvények védelme Isten szolgálatával? Erre a nem mindennapi kérdésre keresték a választ a budapesti Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán tartott beszélgetésen.

Rendőr és keresztényen – fogalmak, amelyeket a 21. század közbeszéde nem kapcsol össze. Mindez azonban hamis szembeállítás, állapították meg a több felekezetből is jelen levő egyházi vezetők a tanácskozáson – tájékoztat a reformatus.hu

„Sok olyan tulajdonság van, aminek egy keresztényen civilt ugyanúgy jellemeznie kell, mint egy – akár keresztényen, akár nem hívő – rendőrt: segítőkészség, becsületesség, bátorság, az igazság keresése, példamutató élet. Nem csak akkor, ha viseli az egyenruhát, ahogy a keresztényen ember sem csak akkor keresztényen, ha a templomban van” – emelte ki dr. Budaházi Árpád rendőr százados.

Embernek, sőt, keresztény embernek maradni viszont nem mindig egyszerű. Különös-

képpen akkor nem, amikor a rend védelme és a közjó szolgálata érdekében hirtelen, akár emberéleteket és emberi méltóságot érintő intézkedéseket is kell hozni.

Hogyan járjon el egy rendőr gyorsan, de igazságosan és legfőképpen emberi túlkapasok nélkül? Jákob János tábori püspök zárásként még így fogalmazott: „Annak, hogy egy rendőr meddig mehet el, a szívében kell lennie – a szívekben pedig csakis Isten öntözheti az elvetett magot.”

JÁKOB JÁNOS REFORMÁTUS TÁBORI PÜSPÖK

INTERNETEN A HOLT-TENGERI TEKERCSEK

Tízezer új, nagy felbontású képet töltöttek fel a holt-tengeri tekercseket bemutató online digitális könyvtárba.

A www.deadseascrolls.org.il címen elérhető digitális könyvtár a jeruzsálemi Izrael Múzeum és a Google együttműködése nyomán vált elérhetővé.

A holt-tengeri tekercsek digitalizált változatát becslések szerint már több mint félmillióan tekintették meg a honlapon, melynek havi forgalma meghaladja a 25 ezret. A Holt-tengerhez közeli barlangokban 1946 és 1956 között fellelt, eredetileg a Kr. e. 3–1. századból származó tekercsek között található az ismert legkorábbi bibliai kéziratok.

A héber, illetve keresztényen bibliai kánonba bekerült szövegek mellett a tekercsek apokrif írásokat is tartalmaznak, valamint megtalálhatók közöttük a tekercsekkel összefüggésbe hozott zsidó közösség – hagyományos értelmezés szerint az esszénusok – belső szabályzatai és hitvallása is. Az eredeti kéziratokat az Izrael Múzeumban őrzik.

FRICSKA

Egyszer egy újító szellemű lelkipásztor beszerezett egy mikrofont és egy erősítőt a templomba. Onnantól kezdve minden istentiszteleten az Úrasztala mellől, a kezében a mikrofonnal prédikált.

Nem mindig ment ez egyszerűen, mert a mikrofon drótja sokszor beakadt az Úrasztala lábába.

Egyik vasárnap, miközben a lelkipásztor lendületesen prédikál a templom közepén, me-

gint beakad a mikrofon drótja. A lelkipásztor nem akarja megszakítani a magasröptű gondolatokat, ezért a bal kezével erősen rángatja a mikrofon drótját. Az csak nem akar kiakadni, úgyhogy a lelkész a drótot rángatva folytatja az igehirdetést.

Egy kislány látva a drótot mérgesen rángató lelkészt, súgva megkérdi az édesapját:

– Édesapa! Mi fog történni, ha a tiszteletes úr elszabadul?

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221 - 0323
Megjelenik kéthetente. Ára 1,50 lej.

Szerkesztőbizottság: Ghitea-Szabó József-Levente, Kurta-Tötös Beáta, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Tokár Sándor, Wagner Erik.
Felelős szerkesztő: Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárád, Moscovéi (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszo.ujtag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro.
Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szenczi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felelős vezető:** Wagner Erik.
A lap terjesztése a lelkes hivatалokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező írásokat rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.